

Módszertani megjegyzések

A lakossági és üzleti szektor adatai uniós szinten harmonizált adatgyűjtéseken alapulnak, ezáltal azonos módszertannal rendelkező, összehasonlítható nemzetközi adatokat is fel tudunk használni az elemzés készítésénél. A lakossági adatgyűjtésünk régiós, a vállalkozások használati szokásait vizsgáló adatgyűjtésünk megyei szinten is reprezentatív.

Vállalkozások IKT-eszköz használata

Az adatgyűjtés célja, kialakítása

A kiadványban szereplő adatok forrása az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) 1840-es számú, „Az információs és kommunikációs technológiák állományának minőségi és mennyiségi adatai” című adatgyűjtése.

A megfigyelés célja a gazdasági szervezetek birtokában lévő információs és kommunikációs technológiák és eszközök állományának, azok felhasználásának, valamint ezeken keresztül az elektronikus kereskedelem magyarországi helyzetének monitorozása.

Az adatgyűjtés lefedettsége

Tevékenységszinten az adatgyűjtés lefedettsége teljesen megfelel az Európai Unió követelményeinek.

A megfigyelt nemzetgazdasági ágak **TEÁOR'08** szerint a *feldolgozóipar*, a *villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés*, az *építőipar*, a *kereskedelem, gépjárműjavítás, a szállítás, a raktározás, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, az információ, kommunikáció, a pénzügyi, biztosítási tevékenység, az ingatlanügyletek, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység*, valamint az *adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység* ágakat figyeljük meg.

A *mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, a halgazdálkodás, a bányászat, az oktatás, és az egészségügyi, szociális ellátás, és a pénzügyi, biztosítási tevékenység* nemzetgazdasági ágak nem tárgyai a megfigyelésnek.

A hazai adatok teljes mértékben összehasonlíthatóak az EU-tagországok adataival.

Földrajzilag Magyarország egészére kiterjed az adatgyűjtés.

Megfigyelési egység: a megfigyelésbe bevont több mint 10 főt foglalkoztató gazdasági szervezetek. Az ennél kisebb létszámú szervezetek nem kerültek bele a megfigyelésbe.

A megfigyelés jellemzői

A hazai adatgyűjtés kérdőíve az EU-ban alkalmazott modellkérdőívvel harmonizáltan került kialakításra.

A gazdasági szervezetek IKT-használatának bemutatása az 1840-es nyilvántartási számú, „Az információs és kommunikációs technológiák állományának minőségi és mennyiségi adatai” című kérdőíve alapján történik. Az Eurostat modellkérdőívével összhangban az OSAP 1840. számú kérdőív is változott.

A kérdőív és a kitöltési útmutató elérhetők a KSH honlapjáról.

A kérdőív az Eurostat modellkérdőívének megfelelően 2013-ról, illetve 2014-ről szóló kérdéseket egyaránt tartalmaz. Az IKT-használat adatai 2014-re, az állományi adatok a 2013. december 31-i állapotra, az elektronikus kereskedelemre vonatkozó adatok 2013-ra vonatkoznak. Ez a táblázatoknál a megfelelő helyen jelölésre került. A táblázatokban az adott kérdésnek megfelelő vonatkozási idő szerepel, de mindegyik a 2014-es felmérésből származik.

A mintavétel

A mintába bevont 7062 vállalkozás a teljes sokaság 24%-a.

A minta kiválasztása rétegzett mintavétellel, az alábbi rétegeképző szempontok figyelembevételével történt.

A 10–19 fő, a 20–49 fő, az 50–99 fő, a 100–149 fő, a 150–199 fő, a 200–249 fő, a 250–299 fő, a 300–499 fő, az 500–999 fő, az 1000–1999 fő, a 2000–4999 fő, az 5000 fő feletti létszám-kategóriákat külön rétegeként kezeltük. Megkülönböztettük Budapestet és az ország többi régióját. A becslések nem valamennyi rétegre, hanem csak összevont ágazatokra és létszám-kategóriákra készültek.

Az egyes rétegekre a mintavételt úgy hajtottuk végre, hogy a szervezetek mindegyikéhez rétegenként véletlen számot rendeltünk, majd a szervezeteket a véletlen számok nagysága szerint csökkenő sorba rendeztük. Az ilyen módon sorba rendezett szervezetek közül rétegenként az elsőket választottuk a mintába, amelybe a fenti eljárással 7062 vállalkozás került.

A kérdőívek a KSH-ELEKTRA rendszeren keresztül érkeztek be. A válaszolási arány 93%-os volt.

Háztartások IKT-eszköz használata

Az adatgyűjtés célja, kialakítása

A kiadványban szereplő adatok forrása az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) 2003-as számú, „Felmérés a háztartások információs és kommunikációs technológiai (IKT) eszközhasználatáról” című adatgyűjtése. A megfigyelés célja magánszemélyek és háztartások IKT-eszközökhöz való hozzáféréseinek és eszközhasználatának mérése, a fejlődés irányainak megfigyelése.

A hazai adatgyűjtés kérdőíve az EU-ban alkalmazott modellkérdőívvel harmonizáltan került kialakításra. A kérdőív az információs társadalomra vonatkozó közösségi statisztikáról szóló 808/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelete alapján kötelező és tartalmában, módszertanában harmonizált felmérés. Az Eurostat által koordinált munkacsoport rendszerben került kialakításra és tartalma közös megegyezés alapján évente kerül aktualizálásra

Az eszközellátottságra vonatkozó adatok és megállapítások értelmezéséhez fontos változás 2014-ben, hogy a kérdőív már csak az internet- és szélessávú internet-ellátottságot méri közvetlenül. Számítógépre (asztali, hordozható) csak közelítő mutató áll rendelkezésre. Összesített számítógép-ellátottságra (asztali, hordozható, kézi) vonatkozó mutató 2014-ben nem áll rendelkezésre.

Másik fontos változás az EU-modellkérdőívben, amely a kiadvány adatainak értelmezését érinti, hogy az internet kapcsolati típusoknál változott az egyes típusok tartalma, így az előző évvel való összehasonlítás csak korlátok között lehetséges, a tartalomváltozás torzító hatása miatt. A tartalmi változások lényege, hogy 2014-ben az Egyéb szélessávú kategóriából két addigi elem átkerült a DSL kapcsolati típusba, így annak tartalma bővült, „Helyhez kötött szélessávú kapcsolat” lett. A DSL mellett tehát idekerült az összes helyhez kötött vezetékes (kábel, LAN, Optikai, Ethernet, PLC, műholdas, Wifi) és vezeték nélküli (Műholdas, nyilvános Wifi) kapcsolattípus. Az „egyéb szélessávú kapcsolat”-ból ugyanakkor kikerült a fenti két elem, kategóriája tartalmilag szűkült „szélessávú mobil” kapcsolatokra, ezért itt a részarány kismértékben csökkent.

Kiadványunkban az előző évekhez képest bizonyos változtatásokat végeztünk a területi adatok számításában és elemzésében a területi adatok számításánál.

Azoknál a tábláknál, amelyek területi bontásokat tartalmaznak változtattunk a módszertanon és a táblaszerkezeten. A népesség régiók közti egyenlőtlen eloszlásának kiszűrésére, minden régió esetében az adott régió összesen adatait használtuk viszonyítási alapul.

Az adatgyűjtés lefedettsége

A felvétel, az Eurostat módszertani előírásainak megfelelően azokra a magyarországi háztartásokra terjed ki, amelyeknek legalább egy 16–74 év közötti életkorú tagja van, illetve bizonyos kérdéscsoportoknál a háztartás egy-egy 16–74 év közötti tagjára.

Földrajzi értelemben a felvétel kiterjed Magyarország egész területére, illetve a területén élő háztartásokra és magánszemélyekre.

Megfigyelési egység:

Ennek megfelelően a legalább egy 16–74 éves korú taggal rendelkező háztartások és azon belül háztartásonként egy, 16–74 éves személy.

A megfigyelés jellemzői

A mintavétel

Felvételi keret:

A 2011-es népszámlálási címállományra épülő és az építési- és bontási jelentésekkel folyamatosan frissülő Címregiszter adja a felvételi (mintavételi) keretet.

Adatszolgáltatók kiválasztása: a KSH általános lakossági mintavételi eljárása szerint: önreprezentáló és nem önreprezentáló települések mintája, kiegészülve a közigazgatási határok (megyék – fővárosi kerületek) és településnagyság-kategóriák szerinti rétegzéssel és a lakások véletlen szisztematikus kiválasztásához alkalmazott implicit rétegzéssel.

Mintanagyság: 10 000 háztartás.

Rotáció: a mintába került háztartások 25%-a évente cserélődik.

Az adatbegyűjtés módja

OSAP 2003: Felmérés a háztartások információs és kommunikációs technológiai (IKT-) eszköz használatáról.

Az adatgyűjtés típusa: önkéntes.

Módja: személyes interjú. Összeírás, kérdezőbiztos által végzett kikérdezés.

Felvételi időszak: május 1–24.